

XY-sang: avlägg, invit och utgångskrav

1 När används XY-sang?

XY-sang används efter öppnarens återbud 1NT, exempelvis:

West	North	East	South
1♦	Pass	1♥	Pass
1NT	Pass		

Internationella namn är *Two-Way Checkback* och *Two-Way New Minor Forcing*. Metoden skiljer mellan svaga händer, invithänder och händer som kräver till utgång. Den är ett komplement till 2/1-systemet: ett svar på enläget har inte i sig skapat utgångskrav.

Det finns flera versioner. Nedan skiljer vi därför mellan konventionens gemensamma kärna och ett konkret förslag till fortsättningar. I exemplen visar öppnarens 1NT 12–14 hp. Om ert sangåterbud har ett annat intervall måste invit- och utgångsgränserna anpassas. Motståndarna passar genomgående; i de längre exemplen visas bara Nord–Syd.

2 Konventionens kärna

2♣ Artificiellt kommando till 2♦. Öppnaren ska bjuda 2♦ även med maximum. Svarshanden kan passa med en svag ruterhand eller fortsätta med en invit.

2♦ direkt Artificiellt utgångskrav. Budet lovar inte ruter. Öppnaren ska beskriva sin hand och hjälpa till att finna rätt utgång.

2♥ direkt Efter den inledande sekvensen ovan är detta ett naturligt avlägg, normalt med minst fem hjärter. Öppnaren ska normalt passa.

Den viktiga skillnaden: direkt ombud i hjärter är svagt; ombud i hjärter efter 2♣–2♦ är invit. 2♣ är alltså inte en vanlig Staymanfråga. Öppnaren ska först utföra kommandot till 2♦.

3 Förslag till en enkel överenskommelse

För följande exempel väljer vi denna version:

- Efter 2♣–2♦ är 2♥ invit med minst fem hjärter, 2NT naturlig sanginvit och 3♦ naturlig ruterinvit.

- Direkt 2NT är kommando till 3♣. Svarshanden får passa där med en svag klöverhand. Andra fortsättningar efter reläet måste avtalas separat.
- Efter direkt 2♦ visar öppnaren i första hand trekortsstöd i svarshandens högfärg. Utan sådant stöd visar öppnaren en tillåten fyrkorts andra högfärg, annars normalt 2NT med en vanlig balanserad hand.

Detta är ett **förslag till avtal**, inte en universell definition av alla XY-sangvarianter. Särskilt direkta 2NT och fortsättningen 2♣–2♦–3♣ har olika betydelse i olika versioner.

4 Exempel med svarshandens kort

4.1 1. Svag hand med sex hjärter

♠ 84	North	South
♥ KJ9762	1♦	1♥
♦ 83	1NT	2♥
♣ Q64		

Svarshanden har 6 hp och sex hjärter. Direkt 2♥ är avlägg. Öppnaren ska inte höja bara därför att handen innehåller 14 hp och tre hjärter.

4.2 2. Invit med fem hjärter

♠ K84	North	South
♥ AQ976	1♦	1♥
♦ 83	1NT	2♣
♣ Q64	2♦	2♥

Med 11 hp och fem hjärter börjar svarshanden med 2♣. Efter obligatoriska 2♦ är 2♥ en invit, inte ett krav. Öppnaren kan passa med minimum och lämplig hjärteranpassning. Med maximum och trekortsstöd är 4♥ ofta rätt. Utan stöd får öppnaren bedöma ett sangkontrakt; poäng och kortens placering avgör om inviten ska accepteras.

4.3 3. Starkare invit med sex goda hjärter

♠ K8	North	South
♥ AQJ976	1♦	1♥
♦ 83	1NT	2♣
♣ J64	2♦	3♥

Handen har 11 hp och en god sexkortsfärg. I vårt förslag visar 3♥ efter reläet en invit med sex goda hjärter. Öppnaren kan passa i 3♥ eller acceptera med 4♥. Skillnaden mot exempel 2 är att svarshanden här frivilligt går till treläget.

4.4 4. Utgångskrav med fem hjärter

♠ K84	North	South
♥ AQ976	1♦	1♥
♦ A3	1NT	2♦
♣ Q64		

Svarshanden har 15 hp och kräver till utgång med direkt 2♦. Budet säger ingenting om ruterstöd. Frågan är framför allt om 4♥ eller 3NT är bäst. Med trekortsstöd återbjuder öppnaren 2♥ enligt vårt avtal; utan stöd och utan annan högfärg att visa återbjuder öppnaren normalt 2NT. Inget av dessa bud får passas.

4.5 5. Svag hand som vill spela ruter

♠ 8	North	South
♥ K976	1♦	1♥
♦ QJ9763	1NT	2♣
♣ 64	2♦	Pass

Svarshanden har 6 hp, fyra hjärter och sex ruter. Efter det ursprungliga högfärgs-svaret väljer svarshanden nu ruter som delkontrakt. 2♣ följs av pass på 2♦. **Direkt 2♦ vore fel: det skulle kräva till utgång.**

4.6 6. Balanserad invit med bara fyra hjärter

♠ K84	North	South
♥ AQ97	1♦	1♥
♦ 83	1NT	2♣
♣ Q864	2♦	2NT

Handen har 11 hp och fördelningen 4–4–3–2. Svarshanden går genom 2♣ och inviterar sedan med 2NT. Öppnaren kan passa eller bjuda 3NT. Svarshanden bjuder inte 2♥ efter reläet eftersom det skulle visa minst fem hjärter i vårt avtal.

4.7 7. Invit med ruterstöd och fyra hjärter

♠ K8	North	South
♥ AQ97	1♦	1♥
♦ QJ976	1NT	2♣
♣ 64	2♦	3♦

Svarshanden har 12 hp och fem ruter. Med denna fördelningshand kan 3♦ efter reläet användas som naturlig invit. Handen ligger i övre delen av invitområdet och kan värderas upp om öppnarens ruter är goda. Öppnaren får passa vid avböjd invit. Vid accepterad invit bedömer öppnaren om 3NT eller en ruterutgång är lämpligast.

4.8 8. Svag hand med lång klöver

	North	South
♠ 8	1♦	1♥
♥ K976	1NT	2NT
♦ 83	3♣	Pass
♣ QJ9763		

Svarshanden har 6 hp och sex klöver. I den version vi valt är direkt 2NT ett artificiellt kommando till 3♣, som svarshanden passar på. Budet är inte en sanginuit. Detta exempel visar varför ni måste avtala betydelsen av 2NT uttryckligen.

4.9 9. Utgångskrav som slutar i hjärter

Svarshanden har samma kort som i exempel 4. Öppnaren har:

	North	South
♠ AQ4	1♦	1♥
♥ K84	1NT	2♦
♦ KJ976	2♥	4♥
♣ 83		

Öppnaren har 13 hp och tre hjärter och visar stödet med 2♥. Svarshanden vet då att en åttakorts hjärteranpassning finns och väljer 4♥. Med en starkare svarshand kan budgivningen fortsätta med slamundersökning i stället; 2♦ begränsar inte styrkan uppåt.

4.10 10. Utgångskrav som slutar i sang

Svarshanden har fortfarande samma kort som i exempel 4. Öppnaren har:

	North	South
♠ AQ4	1♦	1♥
♥ K8	1NT	2♦
♦ KJ976	2NT	3NT
♣ 843		

Öppnaren har 13 hp men bara två hjärter och återbjuder 2NT. Svarshanden väljer 3NT. Fem hjärter hos svarshanden innebär alltså inte att slutkontraktet måste bli 4♥.

5 Vad måste paret avtala?

1. Vilket poängintervall visar öppnarens återbud 1NT?
2. Kan 1NT innehålla fyra kort i den andra högfärgen eller en singleton?
3. Visas trekortsstöd eller den andra högfärgen först efter direkt 2♦?
4. Är direkt 2NT naturlig invit eller kommando till 3♣?
5. Är 3♣ efter 2♣–2♦ avlägg eller invit?

-
6. Vad betyder direkt $2\spadesuit$ efter $1\diamond-1\heartsuit-1NT$? Detta måste samordnas med svarshandens reversebud och öppnarens eventuella förnekande av fyra spader.
 7. Vad betyder direkta hopp till treläget? I många versioner går vanliga styrkeinviter genom $2\clubsuit$, vilket frigör de direkta hoppen för andra handtyper.
 8. Gäller konventionen även med en tidigare passad svarshand, efter ett lågfärgs-svar eller när motståndarna har bjudit?

6 XY-sang och XYZ

XY-sang avser här sekvenser där öppnarens andra bud är 1NT. XYZ är en utvidgning där samma grundidé även används efter andra återbud på enläget, exempelvis $1\clubsuit-1\heartsuit-1\spadesuit$. Det är en separat överenskommelse och följer inte automatiskt av att paret spelar XY-sang.

7 Bedömning

Den stora vinsten är att svarshanden kan skilja avlägg från invit utan att alltid behöva gå till treläget. Ett tidigt $2\diamond$ skapar dessutom utgångskrav och ger utrymme att finna rätt trumffärg eller sangkontrakt. Priset är att de naturliga buden $2\clubsuit$ och $2\diamond$ försvinner. Paret måste därför ha tydliga vägar även för svaga lågfärgshänder.

En praktisk början är att lära in tre skilda vägar:

Direkt $2\heartsuit$	Svag hand: avlägg.
$2\clubsuit-2\diamond-2\heartsuit$	Invit med minst fem hjärter.
Direkt $2\diamond$	Artificiellt utgångskrav.

8 Källor och varianter

Exempelhänderna är konstruerade för denna framställning. Beskrivningen bygger på följande publicerade material:

- ACBL Unit 390, *Two-way Checkback*:
<https://www.acblunit390.org/Simon/2-way-checkback.htm>
- Paulo Brum, *2-way checkback stayman, Part I*, The Bridge Experts, 2020:
<https://www.thebridgeexperts.com/articles/2-way-checkback-stayman-part-i>
- Diskussionen *XY-Sang* på Svenska Bridgeförbundets forum, 2024, som visar att olika spelare använder olika versioner:
<https://www.svenskbridge.se/forum/allmanna-diskussioner/197853>

Källorna skiljer sig bland annat beträffande 2NT och klöverfortsättningarna. Den valda exempelversionen ska därför läsas som ett uttryckligt systemförslag.